ATTWALITÀ **minn Simon Mercieca**

SOS BORMLA

RITRATTI MINN MICHAEL ELLUL

JEKK hemm xi aspett fl-arkitettura Maltija li hu ta' prestiġju internazzjonali, li għalih kotba speċjalizzati dwar dan li qasam jagħmlu referenza għaliha bi prominenza, hu bla dubju l-wirt li ħallewlna l-Kavallieri. Il-Belt Valletta, Senglea, u Bormla, kif ukoll parti sostanzjali tal-Birgu u ta' l-Imdina huma frott ta' urbanizzazzjoni proġettata skond kriterji ta' l-epoka konċernata.

Interventi f'dawn l-ibliet iridu jkunu b'mod meqjus. Il-lum fi ħsiebni nikteb dwar Bormla għaliex inħoss li ċerti diskorsi ta' żvilupp li fil-fatt ġa bdew jiġu attwati f'din il-belt, ma jawgurawx tajjeb kemm għall-istorja ta' pajjiżna kif ukoll għall-wirt arkitettoniku tagħna.

L-IŻVILUPP TA' BORMLA

Bormla matul dawn l-aħħar snin rat is-soċjetà kosmopolita tagħha titnaqqar u tinbidel f'waħda hekk imsejħa ta' nies baxxi, u bla kultura, kif ukoll ristretta. Żgur li l-gwerra kienet ta' traġedja għal din il-belt, iżda Bormla bil-gwerra u mingħajra, kellha d-destin tagħha diġà miktub minn qabel.

Bormla twieldet u kibret biex isservi lin-nies tal-baħar. Post li qiegħed fuq għolja, kemmxejn wieqfa ra fi żmien l-Ordni żvilupp li ma waqafx ma' l-Ingliżi, iżda pjuttuost kiber, minħabba li l-politika marittima u kummerċjali ta' dawn ta' l-aħħar.

L-għajta għall-baħar mal-flotta Brittanika kif ukoll il-politika ta' kummerċ ħieles adottata mill-Ingliżi, ma setgħetx ma twassalx għal żvilupp ikbar ta' Bormla, belt fi tiżżerżaq għal ġol-port li kien l-aktar importanti ta' dawn il-gżejjer.

It-Tieni Gwerra Dinjija ġabet fi tmiemha, mhux biss lit-telliefa, iżda pjuttost aktar li wħud mill-vinċituri prinċipali, fuq quddiemnett l-Ingliżi. L-Imperu Ingliż beda immedjatament jiżżarma, u miegħu kellha żżarma anki Bormla.

L-1979 intlaħaq il-quċċata ta' din il-politika. L-epitaff ta' Bormla bħala belt marittima kien inkiteb. Il-flotta telqet minn Malta u kull skop li kellha Bormla biex isservi lill-flotta u l-kummerċ marittimu, spiċċa fix-xejn. Il-kummerċjanti u nies oħra ta' kultura li kellhom id-djar u l-uffiċċju tagħhom hemm, kollha bdew isibu post alternattiv, mal-bidu ta' l-industrijalizzazzjoni tal-gżira.

Ħafna marru joqogħdu f'subborgi ġodda, l-ewwel f'Raħal Ġdid u wara tferrxu mal-gżira, waqt li fetħu l-uffiċini u l-imħażen tagħhom f'inħawi fejn jagħmilha aktar faċli għall-mezzi moderni tat-trasport tal-merkanzija. Probabbli l-lum, xi wħud mill-kummerċjalisti l-ġodda — qed nirreferi għal dawk li jaqilgħu x'jieklu mill-baħar – qed jaħsbu biex imorru jiftħu l-uffiċċji tagħhom f'Kalafrana, il-Bormla ġdida ta' Malta.

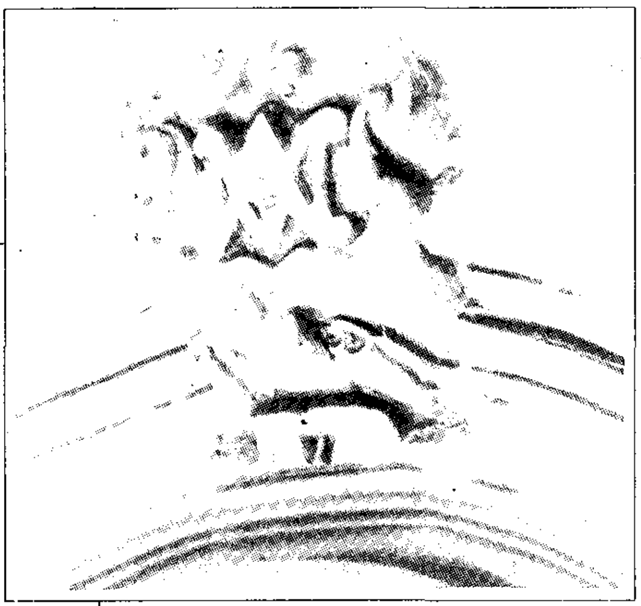

• (Xellug) dettal ta' entratura ta' Palazz. (Fuq) Palazz li ma qerditx il-Gwerra u dalwaqt teqred il-gaffa

IT-TIBDIL TA' BORMLA

Għalhekk l-iskop ta' Bormla bħala belt kummerċjali spiċċa. Għax spiċċa dan l-iskop tagħha, Bormla waqgħet f'deklin kbir. Din m'hix xi karatteristika biss li effettwat lil Malta. Venezja, belt oħra li kienet tgħix mill-kummerċ marittimu, majnat, hekk kif dak l-iskop li għajjixha għal tant snin spiċċa.

Iżda belt biex tinżamm ħajja trid ikollha għan għalxiex tgħix. Dan il-Gvern qed jara l-għajxin ta' Bormla fit-twaqqigħ ta' parti miċ-ċentru storiku ta' din il-belt, f'bini ta' appartamenti ġodda, kif ukoll fi twessigħ tat-toroq.

Din il-politika kienet espressa ftit wara l-elezzjoni minn Tusè Costa f'serje ta' artikli li hu kiteb magħmula minn riflessjonijiet politiċi post elettorali f'wieħed ta' l-Isptamperija Indipendenza.

Costa kien għamel l-osservazzjoni li f'dawk it-toroq li huma b'pjuttost wisgħin hemm prevalenza ta' ċittadini Nazzjonalisti, waqt li fit-tarf tat-triq li tkun idjaq hemm prevalenza ta' ċittadini Laburisti.

Fi kliem ieħor Costa awgura lil Gvern hekk imsejjaħ Nazzjonalista biex jekk irid il-voti jidħol f'Bormla, iwessa' t-toroq dojoq u b'hekk għandu garanzija ta' żieda fil-voti. Jekk il-Gvern isegwi din il-proposta, kif fil-fatt milli jidher se jagħmel, tkun ta' traġedja għal Malta.

Din il-politika diġà ġiet segwità fil-passat bit-twaqqigħ ta' parti mill-Mandraġġ tal-Belt, twaqqigħ, li nies ta' kultura bħal Herbert Ganado, konxji mill-qagħda ħażina li kienu jgħixu fiha dawn in-nies, riedu jneħħu l-kappell lil Mintoff tal-proġett mitiku li għamel.

Meta wieħed iħares lejn dan il-fatt isib li dan it-twaqqigħ sewa t-telf ta' palazzi li kien hemm fiż-żona, inkluż id-dar tal-pittur Mattia Preti, kif ukoll il-qerda ta' l-urbanistika popolari.

Diġà fi snin ħamsin fl-Ewropa kienu bdew jitkellmu f'termini ta' riabilitazzjoni iżda l-vuċijiet ta' dawn l-istudjużi kienu wisq ermetiċi biex jaslu sa għand il-politiċi. Ir-riżultat aħħari kien li qtilna mandraġġ biex ikkreana ieħor.

Meta wieħed iħares lejn belt wieħed irid iħares lejn ir-*raison d'etre* tal-belt. Kif dak ir-*raison d'etre* jispiċċa, dik il-belt issir dak li l-Ingliżi isejħu *derelict*, jiġifieri post mitluq — post bħal Bormla li kif rajna żviluppa fuq għolja wieqfa, ma jinħtieġx biss twaqqigħ, anzi, f'ħafna mill-każi dan għandu jkun l-aħħar ħaġa, ristretta biss għal parti sostanzjali tal-bini inuman mibni fil-ġirja tar-rikostruzzjoni. Bormla teħtieġ rianimazzjoni, u l-Kottonera kollha għandha l-potenzjal biex tkun animata mill-ġdid.

ANALOĠIJA MA' L-IMDINA

Eżempju tal-qagħda ta' Bormla jista' jinsab fl-istorja ta' l-Imdina. L-Imdina l-lum hi meqjusa bħala ġawhra nazzjonali. Iżda mhux minn dejjem kienet meqjusa hekk. Mal-miġja tal-Kavallieri l-iskop ta' l-Imdina kien majna waħda sew. Il-Kavallieri f'ċertu punti kienu waslu biex jiddiskutu li jħottu din il-belt, li kienet meqjusa bħala ta' periklu f'każ ta' assedju.

Il-miġja ta' l-Ingliżi kompliet tagħti daqqa 'l isfel lil din il-belt. Il-ħidma kummerċjali li kkreaw madwar il-port ma setgħetx ma tgħinx għas-soprapopolazzjoni tan-nofsinhar tal-Gżira, u għall-abbandun pożittiv tat-Tramuntana ta' Malta.

Fis-snin għoxrin, tletin ta' dan is-seklu l-Imdina kienet deskritta fil-*Blue Books* bħala post li kien hemm, kien dejjem kien qed jiżdied fin-numru ta' dawk li huma vojta.

Relattivament għall-popolazzjoni tagħha, l-Imdina kellha waħda mill-aktar ammont għoli ta' kriminalità u ta' mard reġistrat f'dawn il-gżejjer. L-Imdina spiċċat biex jiskopriha l-Gvernatur Sir

• għal paġna 21

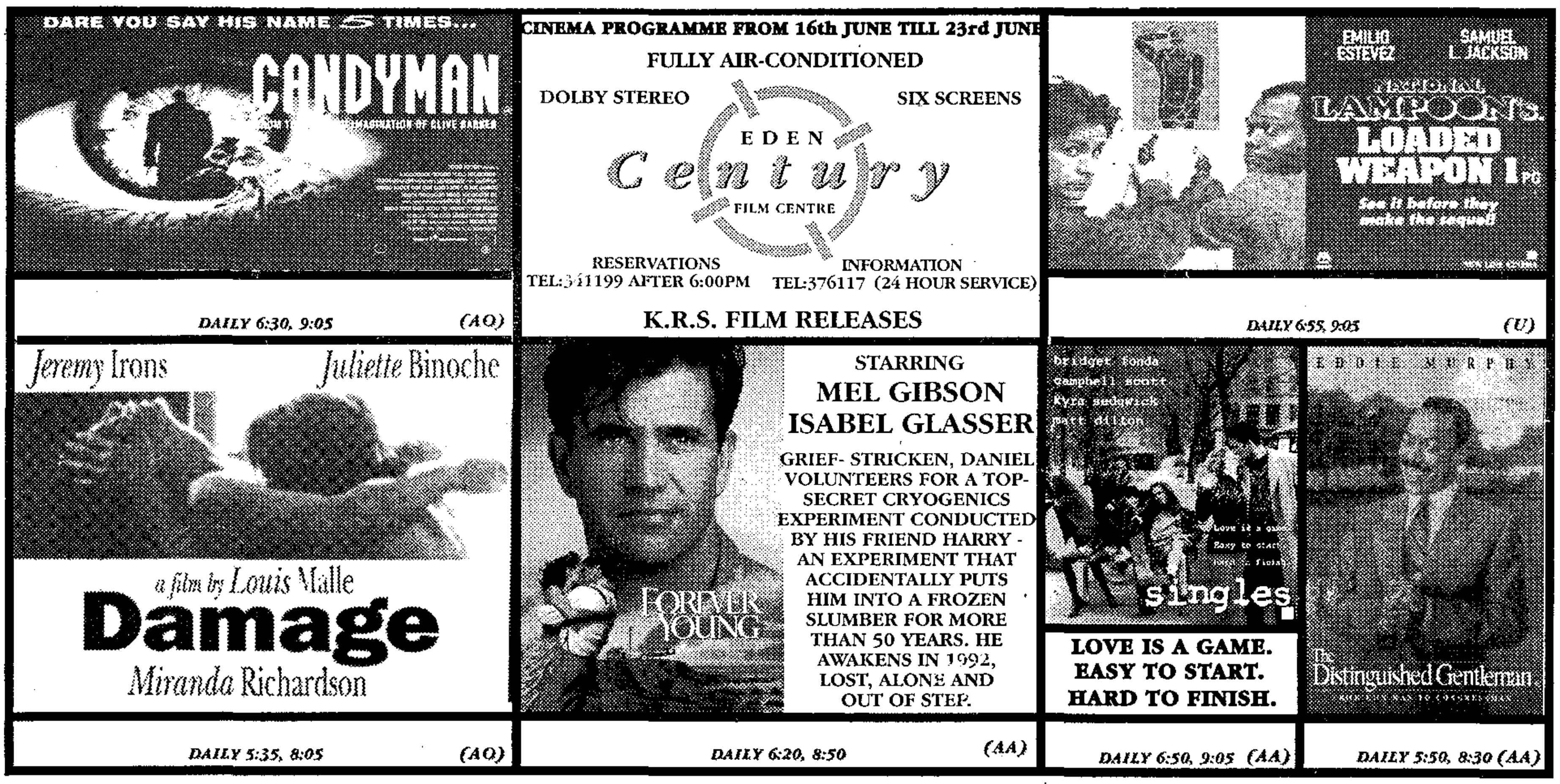

ATTWALITÀ

minn Simon Mercieca

Proġetti bħal dan seħħew fi bliet Ewropej

• minn paġna 20

Harry Luke. Luke jista' jitqies bħala wieħed mill-ftit ġenerali mibgħuta f'Malta, li kellu kultura umanistika wiesa'. Saħansitra kellu D.Litt u kellu x'jaqsam ukoll ma' pubblikazzjonijiet dwar l-istorja l-Ordni tal-Kavallieri fl-Ingilterra.

Harry Luke nieda l-ewwel restawr fl-Imdina, kif ukoll beda biex jagħti importanza liċ-ċentri storiċi ta' l-irħula, ħidma li kienet emblematika b'użu ta' kliem bħal 'misraħ'. Din il-politika adottata minn Sir Harry Luke ma tantx intlaqgħat tajjeb mill-vertiċi Nazzjonalisti, inklużi wħud li l-lum sabu post ta' importanza nazzjonali fil-Gvern preżenti.

Illum ħadd ma jitkellem biex iwessa' t-toroq ta' l-Imdina. Lanqas ħadd ma jitkellem aktar dwar l-Imdina f'termini ta' belt *derelict*. Iż-żerriegħa li tefa' Harry Luke tat il-frott. L-Imdina ħadet ħajja ġdida, ħoloq għajxien ġdid għaliha nfisha. Għaliex dan ma jgħoddx għal Bormla, belt li fil-kumpless tagħha hi rikka daqs jekk ukoll mhux aktar mill-Imdina infisha.

TKISSRUX BORMLA!

Bormla, anki jekk ġarrbet ħsarat kbar fl-aħħar gwerra, għad għandha fl-istruttura tagħha dik l-artikulazzjoni li kienet mogħtija lilha mill-Ordni. Il-pjan ta' struttura ta' din il-belt, anki jekk ġarrbet ħsarat kbar fil-gwerra, reġa' nbena ħafna drabi fuq il-pjanifikazzjoni li kien hemm qabel, jiġifieri fuq l-istruttura mogħtija mill-kavallieri.

Bormla tista' titqies li parti minnha għandha fiha struttura ta' kompromess ta' żewġ sistemi arkitettoniċi ewlenin — dik medjovali u l-oħra moderna bikrija [illegible] ta' forma ta' xibka, kif ukoll is-sistema medjovali ta' toroq dojoq u serpeġġjanti.

L-istoriku ta' l-Ordni Giacomo Bosio jassigura li fi preparazzjoni ta' l-Assedju ta' 1565, il-ftit bini li kien hemm f'Bormla nhatt, u kull ġebla li kien hemm fl-inħawi kienet trasferita wara s-swar tal-Birgu u Isla biex tintuża fi żmien l-Assedju. Dan ifisser li Bormla kellha terġa' tinbena mill-ġdid.

Issa l-Gvern qed jipproponi — anzi diġà beda jfassal it-twaqqigħ ta' parti interna ta' Bormla, dik il-parti li hi kompromess bejn il-pjanifikazzjoni Medjovali serpeġġjanti u dik ta' toroq dritti mibdija fis-seklu sittax. Fi kliem ieħor qed jipproponi li jwaqqa' l-aktar parti antika ta' din il-belt.

Infatti, il-parti li miż-żona tal-knisja li tagħti għan-naħa ta' fuq San Pawl hi magħmula fl-istruttura msemmija, f'xi partijiet saħansitra b'forma ta' ċrieki. Din sistema urbanistika medjovali ta' bini b'forma ta' ċrieki, preżenti kemm fil-Birgu, kif ukoll fl-Imdina, hi assoċjata minn wieħed mill-akbar studjużi mondjali ta' l-istorja medjovali, Jacque le Goff, ma' ħsieb filosofiku — il-kunċett taż-żero, il-kunċett ta' l-eternità.

Din l-istruttura medjovali kienet tagħti vantaġġ ieħor. It-toroq kienu proġettati b'mod li jikkreaw forma ta' arja kundizzjonata naturali. Wieħed biżżejjed li jidħol f'dawn it-toroq fl-eqqel tax-xemx tas-sajf ta' nofs in-nhar, u wieħed iħoss żiffa ħelwa tmellislu wiċċu.

Barra dan l-iskop, dawn it-toroq dojoq kienu qed joffru.wkoll sens ta' difiża. L-impressjoni li aħna għandna, ħafna drabi hi l-assedji kienu xi gwerer ta' galanterija, b'ħafna ġlied bix-xwabel u attakki mill-kavallerija. Dan il-ġlied kien iseħħ, iżda fil-maġġoranza tal-gwerer, speċjalment sas-seklu sbatax, il-ġlied kien jikkonsisti fejn kulħadd igara l-ġebel lil xulxin.

Għalhekk dawn it-toroq dojoq kienu maħsuba anki għal skop militari, biex joffru difiża. Din il-parti li l-Gvern Nazzjonalista ġa beda jwaqqa' jiġifieri l-parti ta' għad għandha, (jew forsi aħjar kellha) il-pavimentazzjoni taż-żonqor magħmula mill-Ordni ta' San Ġwann, kif ukoll f'xi partijiet tagħha għandhom jeżistu partijiet minn palazzi li aktarx tas-seklu tmintax lejn l-aħħar tas-seklu l-ieħor inqassmu f'kerrejiet.

Fi kliem ieħor il-Gvern beda jeqred dak li lanqas il-bombi tal-gwerra stess ma qerdu. Probabbli l-kuntrattur li se jagħmel it-toroq il-ġodda, m'hux kapaċi [illegible] taż-żonqor, permezz tal-bjuda u d-disinn li joffru, kif ukoll durabilità ta' fuq aktar minn tliet mitt sena li lanqas il-gwerra stess ma qerdet jew il-kisja siment li barbari marru xeħtu fuqha.

Li hu żgur mill-esperjenza li għandna, li toroq moderni lanqas huma kapaċi iservu għal ftit snin, waqt li dawn it-toroq li għandhom mijiet ta' snin bdejna nkissruhom f'isem il-progress. Fuq kollox hi redikola li waqt li għall-Belt Valletta qed nitkellmu dwar pavimentazzjoni mill-ġdid tat-toroq, il-pavimentazzjoni oriġinali li hemm f'Bormla irridu nkissruha.

Bieb barokk ta' Palazz, li spiċċa maqsum f'kerrejjiet

ASSISI U FIRENZE

Għalhekk għal triq l-Ajka u l-inħawi li minn ċentru ta' palazzi, spiċċa fi *slum area*, aktar milli dwar twaqqigħ, irridu nitkellmu dwar restawr u riabilitazzjoni. Il-mudell għandu jkun l-Imdina. Dan ma jfissirx li bini kkundannat ma jridx jaqa', iżda l-istruttura ta' toroq dojoq li fiha għandha tinżamm. [illegible] ċità tal-perit f'każi bħal dawn hu li jerġa' joħloq dan il-faxxinu li ntilef. Proġetti ta' dan it-tip barra seħħu, u fil-bliet prinċipali Ewropej ta' kultura, insemmi biss Assisi u Firenze, dawn it-toroq dojoq ta' ftit piedi wisa', magħmula biss għall-użu tas-saqajn, joffru l-faxxinu lil dawn l-ibliet. Firenze u Assisi ma jibqgħux li huma mingħajr dawn it-toroq.

Id-direzzjoni ta' l-iżvilupp tal-Kottonera għandha tkun li terġa' tingħata l-glorja passata tagħha. Dan iwassal biex hi ssir ċentru turistiku, bil-konsegwenzi li dan iġib miegħu — lukandi u ristoranti. Dan ifisser xogħol, u miegħu jfisser ukoll li Bormla kif ukoll il-Kottonera kollha toħroġ mid-deklin li waqgħet fiha.

Fi kliem ieħor jingħata skop ġdid għal Kottonera u b'hekk terġa' tibda tgħix. Innies tal-lokal iridu. Biżżejjed li tmur il-Ponta ta' l-Isla u tara r-restawr li sar fuq il-bini storiku ta' dik ix-xaqliba fuq inizjattiva privata, jew fiċ-ċentru l-antik tal-Birgu u tara l-pavimentazzjoni ta' l-Ordni tleqq bajda bajda wara xi ħasla, biex wieħed jinduna li l-poplu irid.

[illegible] L-ewwel biex ma jħallix lix-xakalli ta' l-ispekulaturi (bħal dak li bena dawk il-kruha ta' *flats* li rvinaw il-ponta ta' Isla), iwaqqgħu u jkissru bl-addoċċ. It-tieni l-Gvern stess irid jieħu l-inizjattiva, u flok juża l-*bulldozer*, jagħmel pjani ta' restawr tal-parti storika, iwaqqa' jew jirrestawra l-bini ta' bla valur, waqt li jgħajjat għas-servizz tiegħu mhux xi perit kwalunkwe iżda persuni li studjaw l-urbanistika konċernata.

Jekk le, ħa jirrpeti ruħu l-esperiment ġa fallut ta' Mintoff. Se nwaqqgħu u nibnu *flats* ġodda bil-ħiseb li nneħħu s-*slums*, biex nispiċċaw noħolqu *slums* ġodda. Biżżejjed thares lejn iż-żona ta' San Ġwann t'Għuxa, u Verdala f'Bormla biex tifhem malajr xi rrid ngħid.

Għalkemm nistieden lil Ministru konċernat għar-riflessjoni, waqt li nawgura lis-Segretarju tad-Djar Ċensu Galea li ma jagħmilx bħal oħrajn qablu li waqqgħu dawk li sejħu bħala *slums* biex inbnew oħrajn minflokhom.

L-ewwel premju ta' din il-gimgħa ... mhux inqas minn

Lm45,000

SUPER 5 36

Biljett tas-Super 5 jinbiegħu 50 ċenteżmu u jinxtraw mill-banek tal-Lottu sa nhar l-erbgħa f'nofs inhar.

It-tlugħ tas-SUPER FIVE jixxandar dirett fuq Television Malta kull nhar ta' Erbgħa għall-ħabta tas-7.20 p.m.

IL-QADDIS TAL-JUM
S Klawdju
Talba: Mulej, agħtina l-Ispirtu tiegħek, għax bih biss nistgħu nagħrfuk u nħobbuk.

STQARRIJA LILL-ISTAMPA

Il-Koperattiva Ta' Min Irabbi l-Majjal Ltd, tavża li b'riżultat tad-deċiżjoni mis-sidien tal-ħwienet tal-laħam li jifthu l-ħwienet tagħhom biex ibigħu majjal frisk lill-pubbliku ġenerali, il-Koperattiva mhux se tbigħ majjal lill-pubbliku mill-Biċċerija tal-Gvern skond kif ġie mxandar fl-istqarrija li ħarġet il-KIM fit-3 ta' Lulju.

STATWA ĠDIDA F'ĦAL BALZAN

Għall-okkażjoni tal-festa ta' Marija Annunzjata li se tkun ċelebrata f'Ħal Balzan nhar il-Ħadd 11 ta' Lulju, il-Każin tal-Banda San Gabriel se jżanżan statwa ġdida ta' l-Arkanġlu Gabriel.

Din l-istatwa hi xogħol tal-Għawdxi l-Kavallier Alfred Camilleri Cauchi. Il-ġbir ta' din l-istatwa l-ġdida ħa ħsiebu s-Segretarju tal-Każin is-Sur Gabriel Pullicino.

Nhar il-Ġimgħa, 9 ta' Lulju, wara li jsir marċ brijuż u demostrazzjoni bl-istatwa, titpoġġa fuq il-pedestall il-ġdid maħdum għall-okkażjoni.

TALB U POLITIKA

L-artiklu 'Talb u Politika' li deher fil-ħarġa tal-bieraħ f'paġna 10 kien miktub minn Carmelo Mifsud Bonnici.

RATI TAL-KAMBJU

Dollaru Amerikan	2.5825
Lira Sterlina	1.7162
Mark Ġermaniż	4.4052
Lira Taljana	3993.9654
Frank Svizzeru	3.9259
Guilder Olandiż	4.9470
Yen Ġappuniż	279.9430
Frank Franċiż	14.8997
Dollaru Kanadiż	3.3224
Schilling Awstrjak	31.2483
Frank Belġjan	90.6587
Dollaru Awstraljan	3.8282
ECU	2.2507
Krona Svediża	20.0895
Krona Norveġiża	18.7036
Kroner Daniż	16.9575
Punt Irlandiż	1.8083
Eskudo Portugiż	418.6491
Drachma Griega	600.8315
Peseta Spanjola	335.8541
Dinar Libjan	0.7662
Dollaru ta' Hong Kong	20.0286
Yuan Ċiniż	14.8783
Rijal Saudi	9.6849
Lira Eġizzjana	8.6744
Mark Finlandiż	14.6973
Rupej Indjan	80.9561
Dollaru ta' Singapore	4.1960
Dollaru ta' Taiwan	68.2813

Prezz tad-deheb (kull uqija) US dollars 385.7000
Prezz tal-fidda (kull uqija) US Cents 488.00

Ir-rati ta' kambju hawn fuq imsemmija ma humiex applikabbli għall-fini ta' stima ta' valur kif indikat fl-Att dwar id-Dazji ta' Importazzjoni 1989.

IT-TEMP IL-LUM

Tbassir tat-temp mit-tlugħ sa nżul ix-xemx maħruġ mill-Uffiċċju Meteoroloġiku tad-Dipartiment ta' l-Avjazzjoni Ċivili.

It-temp ikun b'waqtiet xemxin b'xi ftit sħab kultant. Viżibbiltà tajba. Ir-riħ moderat kultant xi ftit qawwi mill-Majjistral. Il-baħar moderat kultant ftit qawwi b'imbatt baxx mikll-Majjistral. L-ogħla temperatura 32°C. Xita f'dawn l-aħħar 24 siegħa xejn. Xita mill-1 ta' Settembru 294.8mm.

It-temperatura u t-temp f'dawn l-ibliet kapitali (fis-2 p.m. ħin ta' Malta) l-bieraħ kienet Amsterdam 18°C imsaħħab, Ateni 35°C xemxi, Basle 17°C imsaħħab, Berlin 16°C imsaħħab, Brussels 15°C imsaħħab, il-Kajr 35°C xemxi, Copenhagen 15°C imsaħħab, Frankfurt 16°C imsaħħab, Ġinevra 28°C ftit imsaħħab, Londra 19°C imsaħħab, Malta 30°C xemxi, Madrid 27°C ftit imsaħħab, Moska 21°C xemxi, Pariġi 18°C ftit imsaħħab, Ruma 26°C imsaħħab, Tripli 44°C xemxi, Tuneż 34°C maltempata tar-ramel, Vjenna 15°C imsaħħab, Zurich 14°C imsaħħab.

ITTRI LILL-EDITUR

SOS Bormla

Sur Editur,
NIRREFERI għall-artikolu li deher f''In-Nazzjon Tagħna' tat-22 ta' Ġunju taħt it-titlu 'SOS Bormla' miktub minn Simon Mercieca. Nixtieq nagħmel dawn l-osservazzjonijiet:-

1. Is-Sur Mercieca żgur li mhux minn Bormla. Jekk hu — żgur li m'għadux joqgħod Bormla.

2. M'hux minnu u lanqas ma tagħmel ġieħ lil min jgħid li Bormla qiegħda 'tinbidel f'waħda hekk imsejħa ta' nies baxxi u bla kultura, kif ukoll ristretta.' Wieħed ma jridx jinsa li l-ftit ma jagħmlux il-ħafna.

3. Min joqgħod Bormla jew hu midħla sew ta' Bormla jaf li wara l-gwerra — Bormla l-imwaqqa' ma ġietx mibnija 'fuq l-istruttura mogħtija mill-kavallieri'. Per eżempju Strada Toro tal-bieraħ żgur li ma tidhirx fi Triq il-Gendus tal-lum. Jew it-telgħa tal-Knisja kif inhi llum m'hix dik ta' qabel il-gwerra.

4. Il-Gvern mhux qed 'jipproponi li jwaqqa' l-aktar parti antika ta' din il-belt'. Din il-parti għad għandha xi djar żgħar (u mhux palazzi) li ma waqgħux fil-gwerra iżda l-kumplament hu kollu bini mtella' wara l-gwerra. Dan kulħadd jista' jarah għax hemm għadu jeżisti.

5. Min qal li fiż-żona ta' San Ġwann t'Għuxa nħolqu *slums* ġodda żgur li ma jafx fejn hi din iż-żona. Huma r-residenti ta' din iż-żona stess li jieħdu ħsieb isebbħu l-madwar bil-ħafna lwien differenti tas-sardinell li huma stess iħawlu.

Jekk tassew irridu li l-Kottonera kollha tieħu dak li bi dritt jisħoqqilha mill-*cake* nazzjonali, ejjew ineħħu l-preġudizzji kollha, nieqfu ninsolentaw u mmaqdru lir-residenti ta' dawn l-inħawi u nagħmlu dak kollu meħtieġ biex bħal bnadi oħra ta' Malta nsebbħu din il-parti tal-Gżira Maltija li minnha ħarġu fost l-aħjar nies tal-pajjiż, sew fil-moħħ kif ukoll ta' l-id.

Bormla **Richard Garzia**

Ħmieġ fi triq

Sur Editur,
NIXTIEQ niġbed l-attenzjoni ta' min hu responsabbli għal xi ġirien fi Triq Sulphur Lane li minflok joħorġu ż-żibel fil-boroż suwed qed iqegħduh b'basktijiet żgħar tal-plastik.

B'hekk, flok borża waħda jkun hemm għaxra bil-qtates u l-ġrieden jagħmlu festa fit-triq.

Dawn il-boroż qed jinħarġu mill-*flats* magħrufin bħala ta' l-Isqof, fil-Blata l-Bajda.

Nispera li min hu responsabbli jiġi u jara.

G'manġa **Żomm l-Indafa**

L-Antoloġija tal-Malta Year Book

Sur Editur,
NITTAMA li l-kompilatur u l-istampatur ta' *The Malta Year Book Anthology,* jekk behsiebhom ikomplu s-sensiela, jagħżlu tipa aktar komda għall-għajnejn.

Birkirkara **J.S.**

L-Awtorità ta' l-Ippjanar u t-twaħħil ta' 'billboards'

Sur Editur,
IRRID nirreferi għall-ittra ta' AESTES bit-titlu "L-Istupru tal-Kampanja" li dehret f'*In-Nazzjon Tagħna* tas-16 ta' Ġunju.

Filwaqt li l-korrispondent tiegħek qed jesprimi l-inkwiet serju tiegħu dwar in-numru ta' *billboards* li twaħħlu fl-aħħar żminijiet, l-Awtorità ta' l-Ippjanar tagħmilha ċara li hi għadha ma ħarġet l-ebda permess biex isir dan.

Bħalma hi obbligata tagħmel skond il-provediment ta' l-Att ta' l-1992 dwar l-Ippjanar ta' l-Iżvilupp, u wkoll skond il-Pjan ta' Struttura, mat-twaqqif tagħha, ftit xhur ilu, l-Awtorità ħatret sotto-kumitat biex iħejji Regolamenti u Linji ta' Gwida għal reklami f'forma ta' *billboards, vending machines* u faċċati ta' ħwienet.

Wara avviżi li saru aktar kmieni din is-sena fuq il-gazzetti u mezzi tax-xandir, l-Awtorità rċeviet għadd sostanzjali ta' kummenti mingħand diversi ċittadini u għaqdiet kostitwiti. Fil-fatt, bħalissa għadhom għaddejjin konsultazzjonijiet ma' bosta gruppi interessanti u ma' individwi. Qed jiġu organizzati wkoll konferenzi u laqgħat speċifikament biex tkun diskussa dil-kwistjoni fi spirtu ta' djalogu effettiv. Dan il-proċess ta' konsultazzjoni hu fi stadju avanzat ħafna, u hu mistenni li f'Lulju u r-Regolamenti u l-Linji ta' Gwida jmorru quddiem il-Bord ta' l-Awtorità biex ikunu diskussi.

Wara t-twettiq ta' dan il-proċess ta' studju u konsultazzjoni, u meta l-Awtorità ta' l-Ippjanar tkun approvat ir-Regolamenti u Linji ta' Gwida, hi ħaġa ċerta li dawn se jkunu nfurzati. Dan allura jfisser li dawk il-*billboards* li bħalissa huma f'postijiet li mhux se jkunu approvati mill-liġi, jitneħħew.

Il-Furjana **Joseph M. Kenely**
Chairman
Awtorità ta' l-Ippjanar

Il-latrina li twaqqgħet

Sur Editur,
TISTGĦU timmaġinaw il-Belt Valletta mingħajr latrina? L-istess ir-Rabat Għawdex. Imma dik il-latrina ta' taħt Putirjal f'Għawdex twaqqgħet u min jaf meta se tinbena u tkun lesta.

Ma jafux li dik li fethu ħdejn is-Seminarju hi barra minn triqitna!

In-Nadur **Emerġenza**

Ikomplu l-'encroachments'

Sur Editur,
FL-EWWEL paġna ta' *In-Nazzjon Tagħna* tas-Sibt, 26 ta' Ġunju, urejt ritratt ta' gaġġa kbira, li tqiegħdet fil-pjazza ta' Bieb il-Belt.

Nixtieq inkun naf jekk dik il-gaġġa ppjantata fi pjazza pubblika, tqegħditx bil-permess tal-Pulizija. Għax jekk ma tqegħditx bil-permess tal-Pulizija (wara konsultazzjoni ma' l-Awtorità ta' l-Ippjanar), se nagħtu l-lala għal sensiela ġdida ta' *gimmicks* li tkompli turi kemm aħna inferjuri.

Tista' tibqa' żgur li ħafna japprofittaw ruħhom minn dil-faċilità biex jippromwovu xi ħaġa li ġeneralment tista' tqallagħhom il-flus.

Ħal Balzan **Salismont**

VAUXHALL

CORSA

3 and 5 door versions.
Diesel or petrol.

Corsa is all set to cause a sensation. It's not just the looks, nor the sparkling character - Corsa's appeal is more than skin deep.
In a place of small-car compromises, it provides big car engineering. Instead of excuses, it delivers class-leading comfort and safety, award-winning security and state-of-the-art environmental technology. Three or five-doors, petrol or diesel power, luxury, sport or simply practical trim - Corsa offers it all.

The full GM guarantee package on all Vauxhall Corsa range:- GM

- One year guarantee on unlimited mileage.
- Three years' guarantee on sealed maintenance free battery.
- One year guarantee on non wear-and-tear parts replaced during service.
- Six years' anti-rust guarantee.

See the Vauxhall Corsa at Local agents:
MIRA MOTORS SALES LTD. 148, Rue D'Argens, Msida. Tel: 333001/4